

[View the original article](#)

فراتر از خبر

بازگرداندن دختران محجبه از مدارس جمهوری آذربایجان؛ تشدید بحث بر سر آزادی مذهبی

راديو اروپای آزاد/راديو آزادی

۲۳/مهر/۱۴۰۵

تجمع اعتراضی در نارداران جمهوری آذربایجان بر سر منع حجاب در مدارس این کشور

والدین و دانش‌آموزان در جمهوری آذربایجان به قوانین جدید مربوط به لباس مدرسه اعتراض می‌کنند. این اعتراض‌ها پس از گزارش‌هایی مبنی بر بازگرداندن دختران محجبه از مدارس شکل گرفته است؛ ماجرای که مناقشه بر سر آزادی دینی و آموزش سکولار را در این کشور مسلمان‌نشین تشدید کرده است.

اصلاحیه‌ای که هیئت‌وزیران در ۲۱ سپتامبر تصویب کرد، پوشیدن لباس‌هایی را که الزامات لباس مدرسه را نقض می‌کنند یا با اصول آموزش سکولار در تضادند، ممنوع می‌کند. نامی از حجاب به‌صراحت در آن برده نشده و تفسیر چگونگی اجرای قوانین بر عهده مدارس گذاشته شده است.

والدین در باکو و دیگر شهرها می‌گویند مدیران مدارس به دختران گفته‌اند روسری خود را بردارند یا آن‌ها را از حضور در کلاس منع کرده‌اند. برخی دانش‌آموزان کلاس‌ها را تحریم کرده‌اند.

وزارت کشور روز ۱۲ اکتبر اعلام کرد که ۳۷ نفر به دلیل خودداری از رعایت قوانین جدید و تلاش برای برهم زدن نظم عمومی بازداشت شده‌اند.

حمایت از کودکان یا نقض حقوق آن‌ها؟

این مناقشه، بحثی را که از پیش در آذربایجان داغ بود، تشدید کرده است: آیا محدود کردن پوشش مذهبی در مدارس از کودکان در برابر فشار محافظت می‌کند یا حقوق آن‌ها را نقض می‌کند؟

النارا آکیموا، نماینده پارلمان از حزب حاکم «آذربایجان نو» (یئنی آذربایجان) که از تشدید قوانین حمایت کرده است، گفت: «کودکان هنوز در مرحله شکل‌گیری هستند. جهان‌بینی، انتخاب‌ها و تصمیم‌های آن‌ها اغلب تحت تأثیر خانواده و محیط تعیین می‌شود».

او به رادیو اروپای آزاد/رادیو آزادی گفت که هدف از این اصلاحیه‌ها فراهم کردن محیط آموزشی بی‌طرف بوده است. اما منتقدان می‌گویند اجرای مبهم این قوانین مانعی غیرضروری بر سر راه حق کودک برای تحصیل ایجاد می‌کند.

گلمیرا اصلانوا، یکی از والدین در باکو، به رادیو اروپای آزاد/رادیو آزادی گفت که مدیریت مدرسه شماره ۱۷۲ در ناحیه نریمانوف پایتخت به او گفته است دخترش را بدون روسری به مدرسه بفرستد.

او گفت این محدودیت‌ها با تضمین‌های قانون اساسی درباره آزادی دینی و حق آموزش مغایرت دارد. اصلانوا گفت: «در کشور ما آموزش متوسطه اجباری است و هر دانش‌آموز باید در مدرسه درس بخواند.» او افزود کسانی که مانع تحصیل کودکان می‌شوند باید پاسخگو باشند.

والدین در شهر جلیل‌آباد در جنوب کشور نیز شکایت‌های مشابهی مطرح کرده‌اند.

صنوبر حیدراوا، جامعه‌شناس، گفت کودکان باید تا زمان حل و فصل مناقشه حقوقی به مدرسه ادامه دهند. او استدلال کرد که حق آن‌ها بر آموزش نباید به قیمت از دست رفتن هویت فرهنگی‌شان تمام شود.

بیشتر در این باره:

مقابله دولت تاجیکستان با ریش و روسری به نام ترویج «فرهنگ ملی»

مناقشه‌ای تکرارشونده

این جنجال یادآور مناقشه‌ای در سال ۲۰۱۰ بر سر لباس مدرسه است که حجاب را در نظر نگرفته بود. در دسامبر همان سال صدها نفر در باکو تجمع کردند و پلیس تجمع‌های بعدی را متفرق کرد. این مناقشه تا سال ۲۰۱۱ ادامه یافت.

قانون اساسی آذربایجان این کشور را سکولار تعریف می‌کند و در عین حال آزادی دینی را نیز تضمین می‌کند. اما دولت این کشور نفت‌خیز با جمعیتی حدود ۱۰/۵ میلیون نفر کنترل شدیدی بر فعالیت‌های

کمیسیون آمریکایی آزادی مذهبی بین‌المللی، یک کمیسیون مستقل فدرال، در گزارش سالانه ۲۰۲۶ خود توصیه کرد که آذربایجان به دلیل «نقض‌های شدید آزادی دینی» همچنان در «فهرست ویژه نظارت» وزارت خارجه آمریکا بماند.

ویکی هارتزلر، رئیس این کمیسیون، استدلال کرد که این کشور باید در عوض به عنوان «کشور نگران‌کننده ویژه» تعیین شود.

او نوشت: «آذربایجان در ظاهر مدعی حمایت از آزادی دینی است، اما در باطن عکس آن عمل می‌کند».

هارتزلر به کنترل دولت بر فعالیت‌های مذهبی اشاره کرد، از جمله انتصاب امامان، تأیید متون مذهبی، الزامات ثبت کلیساها و دخالت دولت در نگارش خطبه‌ها برای مراسم مسلمانان.

بیشتر در این باره:
گشت ارشاد کجا رفت؟

بحث منطقه‌ای درباره پوشش مذهبی

این مناقشه در ترکیه، متحد نزدیک آذربایجان، محکوم شده است. مقابل کنسولگری آذربایجان در استانبول تجمع‌هایی برگزار شد و یکی از مشاوران رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، گفت محروم کردن دانش‌آموزان محجبه از حق تحصیل «غیرقابل قبول» است.

اوکتای سارال در شبکه ایکس نوشت: «انتظار داریم آذربایجان هرچه زودتر این اشتباه را جبران کند».

حزب حاکم آذربایجان اظهارات سارال را «غیرمسئولانه» خواند و هشدار داد که ممکن است به روابط دو متحد نزدیک آسیب برساند.

در شبکه‌های اجتماعی، برخی به محدودیت‌های خود ترکیه درباره روستی در دانشگاه‌ها و نهادهای عمومی اشاره کردند که میان سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۷ به تدریج برداشته شد. حجاب در سال‌های اخیر در این منطقه موضوعی مناقشه‌برانگیز بوده است.

در ایران، جنبش اعتراضی تاریخی «زن، زندگی، آزادی» در سال ۲۰۲۲ پس از مرگ مهسا (ژینا) امینی، دانشجوی ۲۲ ساله، در بازداشت گشت ارشاد به دلیل آنچه که «حجاب نامناسب» خوانده شد، شکل گرفت.

این جنبش به سرعت از اعتراض به حجاب اجباری به مهم‌ترین چالش پیش روی جمهوری اسلامی از زمان انقلاب بهمن ۱۳۵۷ تبدیل شد و چگونگی رابطه میان مردم ایران و حکومت را به طور بنیادین دگرگون کرد.

در همین حال در آسیای مرکزی، دولت‌های متعصب سکولار پوشیدن روستی را در مدارس و محل‌های کار ممنوع یا محدود کرده‌اند و این امر انتقاد شهروندان مسلمان و مدافعان حقوق بشر را برانگیخته است.

مقام‌های تاجیکستان و ازبکستان به دلیل سازماندهی یورش‌هایی در خیابان‌ها که زنان محجبه را هدف قرار می‌داد، محکوم شده‌اند.

این مطلب بخشی از:

فراتر از خبر

بایگانی

جهان

© ۲۰۲۶ تمام حقوق این وبسایت، بر اساس مقررات کپی‌رایت، برای رادیو فردا محفوظ است.